

Kohta	Kommentti	Lausunnon antaja	Traficom in vastaus
Yleinen kommentti	Olemme tutustuneet ilmailumääräykseen OPS M1-29 ehdotettuihin muutoksiin. Tullin tekniikan osalta muutokset ovat aiheellisia. Lausuntomme on, että muutokset ovat hyväksyttäviä.	Tulli (tekniikan yksikkö)	Traficom kiittää kommentista.
Liite 1 Kieltävät UAS-ilmatilavyöhykkeet	a) Vankilat Ilmavoimien näkemyksen mukaan esitetty yläraja - UNL ei ole perusteltua suojaamisen ja tiedustelun kannalta ja rajoituksen valvominenkin on lähes mahdollonta. Ymmärrämme myös, että nyt esitetyn ylärajan tarkoituksena on estää kiellettyjen esineiden toimittaminen vankila-alueelle. Suojattava alue on kuitenkin niin pieni, että tavaroiden toimittaminen alueen sisälle onnistuu myös alueen ulkopuolelta riittävän korkealta pudotettaessa vallitsevia tuuliolosuhteita hyödyntäen. Ilmavoimat esittää alueiden ylärajaksi korkeintaan 3000FT AMSL.	Ilmavoimien esikunta	Traficom ei katso ylärajan laskemista tarpeelliseksi, koska rajoitukset eivät koske sotilasilmailua ja valtion ilmailua.
Liite 1 Kieltävät UAS-ilmatilavyöhykkeet	b) Suurlähetystöt Ilmavoimien näkemyksen mukaan esitetty yläraja 150m AGL ei ole riittävä kohteen tiedustelun ja suojaamisen kannalta. Ilmavoimat esittää alueiden ylärajaksi 3000FT AMSL. Kyseiset kieltovyöhykkeet voivat joissakin tapauksissa nousta esimerkiksi läheisen lentopaikan ympärille luodun rajoittavan ilmatilavyöhykkeen sisään, jolloin lupa-asioissa luvan hankkija voi joutua anomaan lupaa toimintaan kahdelta taholta, joka voi mahdollisesti aiheuttavaa epäselvyyttä siitä missä yhdeltä taholta jo saatu lupa oikeuttaa lentämään ja millä ehdoin. Emme näe tätä asiaa suurena ongelmana,	Ilmavoimien esikunta	Yläraja 150m AGL on hakijoiden kanssa keskusteltu, ja sen katsotaan rajoittavan riittävästi avoimen kategorian toimintaa, jonka normaali yläraja on 120 m. Erityisen kategorian toimintaan taas on 1.1.2024 alkaen tulossa vaatimus etätunnistusjärjestelmästä, jonka avulla lennättäjä voidaan tunnistaa.

	koska vahvana oletuksena on, että toimijat joiden tarkoituksena on lennättää lentopaikan läheisyydessä rajoittavassa ilmatilassa, sekä luvan hakija että luvan myöntäjä ovat tietoisia siitä, että suurlähetystön kieltävällä ilmatilavyöhykkeellä toimittaessa vaaditaan toimintaan kahdelta taholta lupa toimia.		
Liite 1 Kieltävät UAS-ilmatilavyöhykkeet	Vankiloiden yläpuolelle perustetut kieltävät UAS-ilmatilavyöhykkeet ovat kategorisesti SFC-UNL. Selvennettäväksi aiheuttaako tämä rajoitteita yleiseen ilmatilaan hyväksytyille IFR-lentosääntöjen mukaisesti suunnistaville miehittämättömille ilma-aluksille (MALE/HALE).	Sotilasilmailun viranomaisyksikkö (SVY)	Ilmailulain 11 a §:n mukaan miehittämättömän ilmailun rajoitus tai kieltäminen ilmatilavyöhykkeellä ei koske mm. sotilas-, rajavartiolaitos-, poliisi- ja tulliviranomaisten toimintaa silloin, kun näiden lakisäateisten tehtävien suorittaminen tai harjoittelu vaatii vyöhykkeellä toimimista, ellei määräyksessä tai päätöksessä erikseen kielletä tai rajoiteta kyseistä toimintaa. Koska tässä määräyksessä ei erikseen kielletä tai rajoiteta viranomaisten toimintaa, rajoitus ei koske sotilasilmailua.
Liite 2 Rajoittavat UAS-ilmatilavyöhykkeet	Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen rajoitusalueista voi poistaa VANTAA-Tikkurilan poliisiasema ja JÄRVENPÄÄ-Järvenpään poliisiasema. Muut alueet pidetään ennallaan.	Itä-Uudenmaan poliisilaitos	Muutokset tehty määräyksen liitteeseen 2.
Liite 2 Rajoittavat UAS-ilmatilavyöhykkeet	Nykyisen nimen Kemi-Metsä Fibre Oy Kemin tehdas UAS, voisi päivittää muotoon Kemi – Metsä Group Kemin tehtaat UAS Tekstin ”UAS-toiminta on mahdollista sopimalla siitä Metsä Fibre Oy:n kanssa” voisi muuttaa muotoon ”UAS-toiminta on sallittu vain kirjallisella luvalla. Lupahakemukset tulee osoittaa Kemin tehtaiden yhteyshenkilölle.” Varayhteyshenkilön voi poistaa.	Metsä Board Kemi	Muutokset tehty määräyksen liitteeseen 2.
Liite 2 Rajoittavat UAS-ilmatilavyöhykkeet	Kaanaan ja Aittaluodon rajoittavat vyöhykkeet korjattava kattamaan koko suojattava alue.	Pori Energia Oy	Muutokset tehty määräyksen liitteeseen 2.
Liite 2 Rajoittavat UAS-	Stora Enso Oulu Oy pyytää muuttamaan UAS-ilmatilavyöhykkeitä kiinteistöjen hankinnan ja toiminnan muuttumisen vuoksi.	Stora Enso Oulu Oy	Vyöhykkeiden muutokset tehty määräyksen liitteeseen 2, ja yhteystiedot päivitetään ennen määräyksen julkaisua.

<p>ilmatilavyöhykkeet</p>	<p>1) Uudet sallivat ja rajoittavat ilmatilavyöhykekoordinaatit on käyty läpi Teams-palaverissa 5.12.2023 Traficomin ylitarkastaja Mika Saalastin kanssa.</p> <p>2) Ilmoitamme uudet yhteystiedot Nuottasaaren tehdasalueen ja Oritkarin sataman lentopyyntöjä varten lausuntoajan päättymisen jälkeen.</p>		
<p>Liite 3 Sallivat UAS-ilmatilavyöhykkeet</p>	<p>Muutos on Fennovoiman puolesta ok eli meidän puolesta sallivan UAS-vyöhyke Pyhäjoen Hanhikivenniemellä voi poistaa.</p>	<p>Fennovoima</p>	<p>Poistetaan vyöhyke Pyhäjoki - Hanhikivenniemi UAS liitteestä 3.</p>
<p>Liite 3 Sallivat UAS-ilmatilavyöhykkeet</p>	<p>Salliva UAS-vyöhyke Kälviä – Kälviän lennökkikenttä UAS SFC-2000ft AMSL</p> <p>Esitetty salliva UAS-vyöhyke sijaitsee EFKK lähialueella (CTR). Samaan yhteyteen ei ole esitetty perustettavaksi tilapäistä tai pysyvää vaara-alueita. Sallivalla UAS-vyöhykkeellä ollaan esittämässä BVLOS-toiminnan mahdollistamista ilman muusta ilmaliikenteestä erotettua ilmatilan osaa. EFKK lennonjohdolla ei ole edellytyksiä muodostaa porrastusta sallivan UAS-vyöhykkeen (tai muulta ilmailulta erotetun ilmatilan osan) ja muun ilmaliikenteen välillä johtuen käytettävästä menetelmäporrastuksesta. Esityksestä ei käy ilmi, miten toiminta olisi tarkoitus toteuttaa sallivalla UAS-vyöhykkeellä. Toiminta sallivalla UAS-vyöhykkeellä ei ole mahdollista EFKK:n lentoasemalle suuntautuvan IFR-liikenteen aikana, johtuen mm. RWY19 holdingkorkeudesta.</p> <p>Muilta osin Fintraffic Lennonvarmistus Oy:llä ei ole määräyslunnonkseen lausuttavaa.</p>	<p>Fintraffic Lennonvarmistus Oy</p>	<p>Traficom toteaa, että ennen sallivan UAS-ilmatilavyöhykkeen perustamista tehdään turvallisuustarkastelut, ja siinä yhteydessä on mahdollista asettaa toiminnalle tarpeellisia rajoitteita tai ehtoja. Salliviin vyöhykkeisiin ei ole sovellettu porrastusvelvollisuutta, koska toiminta tapahtuu näköyhteydessä ja miehittämättömät ilma-alukset ovat väistämivelvollisia.</p> <p>Toiminta lennökkikentillä perustuu SIL:n toimintasääntöihin, joissa sallitaan FPV-lennätys (First Person View) erillisellä rata-alueella mutta ei varsinaista BVLOS-toimintaa. FPV-lennätykseen ei tarvita erillistä tähyttäjää sallivalla UAS-vyöhykkeellä, kun lennätys tapahtuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erikseen merkityllä ja turvalliseksi oletetulla (ns. steriili) rata-alueella - maksimi lentokorkeus on 30 m - rajoittavien UAS ilmatilavyöhykkeiden A ja B alueiden ulkopuolella - miehittämättömän ilma-aluksen lentolähtöpaino on alle 1 kg. <p>Edellä mainituin ehdoin Traficom katsoo toiminnasta aiheutuvan ilmariskin olevan erittäin vähäinen. Korkeimpien lennätysten osalta Traficom riskiarvioissa arvioidaan vielä erikseen, tulisiko perustaa tilapäinen vaara-alue.</p> <p>Kuten määräyksessä mainitaan, jos salliva UAS-ilmatilavyöhyke sijaitsee lähialueella (CTR) tai lentopaikan lentotiedotusvyöhykkeellä (FIZ), on myös kyseisten rajoittavien UAS-ilmatilavyöhykkeiden ehtoja noudatettava, ellei kyseisen sallivan UAS-ilmatilavyöhykkeen kenttäsäännöistä muuta johdu.</p>